

Miljø- og Fødevareministeriet

Departementet

Slotsholmsgade 12

1216 København K

(Sendt elektronisk: mfvm@mfvm.dk)

Vingsted, den 4. januar 2018.

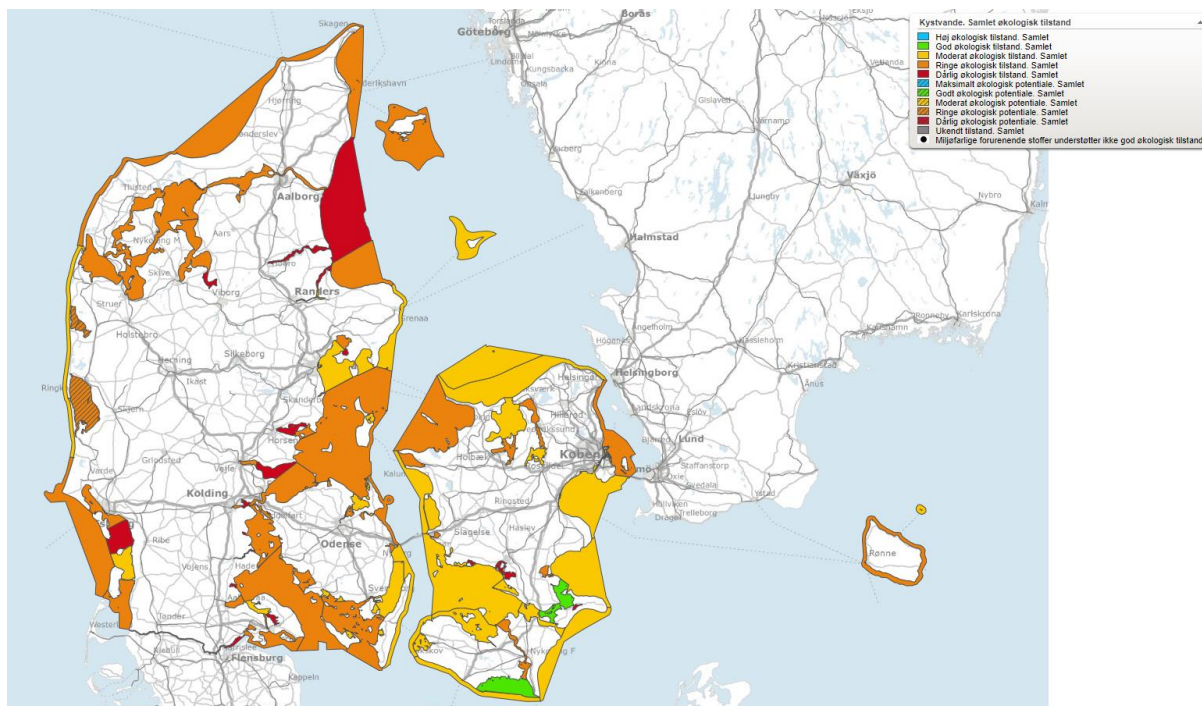
Danmarks Sportsfiskerforbunds høringsvar til udkast til forslag til lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse (Indfasning af kvælstof til akvakulturerhvervet)

Danmarks Sportsfiskerforbund takker for muligheden for at fremsende bemærkninger til udkast til forslag til lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse (Indfasning af kvælstof til akvakulturerhvervet)

Lovforslaget er en konsekvens af Fødevare- og landbrugspakken (FLP) af 22. december 2015 mellem Venstre, Dansk Folkeparti, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti der indgik en aftale om vækst i dansk akvakultur, herunder aftale om tildeling af nærmere fastsatte kvælstofpuljer på i alt 423 tons til akvakulturerhvervet. I forlængelse af FLP har aftaleparterne desuden udarbejdet en vækstplan for akvakultur "Dansk akvakultur i vækst", hvori tildeling af kvælstof også er beskrevet.

Høringsmaterialet:

Består af 1 side med lovforslaget samt et 2 siders orienteringsbrev og intet mindre end 34 siders bemærkninger til lovforslaget.

Kystvandes samlede økologiske tilstand MiljøGIS for Vandområdeplanerne 2015-2021. Juni 2016

Danmarks Sportsfiskerforbund er mildest talt forundret over lovforslaget. Et forslag der bemyndiger ministeren til at tildele akvakulturen ekstra udledning af 423 tons kvælstof, som efter DSFs overbevisning vil have en negativ effekt på vort vandmiljø.

Et vandmiljø der gisper. Ser vi på tilstanden (kortet ovenfor af den samlede økologiske tilstand i fjorde og øvrige kystvande), står det meget dårligt til. Samtidigt er det vigtigt at understrege, at udledning fra akvakulturerhvervet sker på det tidspunkt af året, hvor andre kilder som f.eks. udvaskning fra landbrugsarealer, er på et minimum grundet afgrødernes vækst. I hav og fjord samt langs kysterne, har algerne brugt den tilgængelige næring, og vil få en unaturlig opblomstring "takket være" udledningen fra specielt havbrugene.

Fosfor og B15 udledes i store mængder, men er knap nok omtalt

Det kan undre, at den ekstra udledning af fosfor og organisk iltforbrugende slam (B15) fra fiskeproduktionen ikke fylder mere i de 34 sideres bemærkninger til lovforslaget. Fosfor er indsatsområde i overfladevand opstrøms søer, og fosforvådområderne skal i perioden 2016-2021 i alt bidrage med en reduktion af fosforudledningen til søer med 5.000 kg/år. Fosforvådområdeindsatsen skal gennemføres og der er i alt afsat 84 mio. kr. til indsatsen.

Forholdet mellem udledning af kvælstof og fosfor i akvakulturerhvervet sker i et forhold på ca. 9:1. Hvis der gives tilladelse til udledning af 432 tons kvælstof, sker der yderligere en udledning af ca. 47 tons fosfor. Denne fosformængde er mere end 9 gange den mængde der skal fjernes af fosforvådområderne og som koster 84 millioner kr. Der kan naturligvis ikke sammenlignes på denne måde, men den økologiske tilstand i de Østjyske fjorde, som er recipient for meget spildevand fra dambrug er i dag dårlig. Hvordan vil den så ikke blive fremadrettet, med udledning af denne cocktail af kvælstof og fosfor mm.

Fosfor er også den væsentligste bremsende faktor for udvidelse af havbrug i forhold til aftaler i HELCOM, hvilket ikke behandles i bemærkninger til lovforslaget.

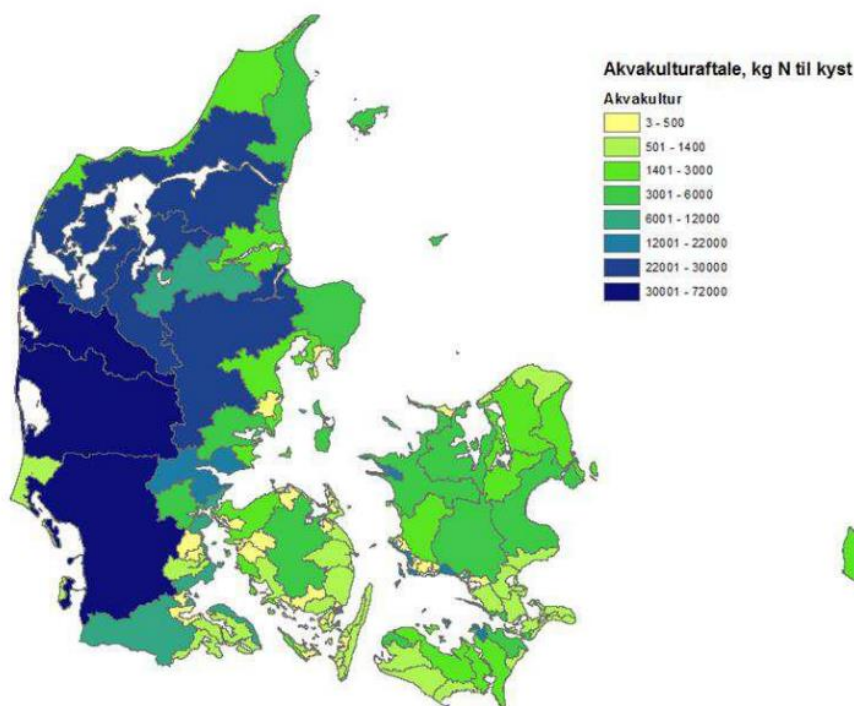
På Folketingets hjemmeside har vi fundet Miljø- og fødevareministerens besvarelse af spørgsmål nr. 254 (MOF alm. del) stillet 6. december efter ønske fra Søren Egge Rasmussen (EL).

”Ministeren bedes udarbejde et kort, som illustrerer de planlagte øgede udledning af kvælstof, som er nævnt i udkast til lovforslag om indfasning af kvælstof til akvakulturerhvervet, som er i høring til 4/1-18, jf. MOF alm. del – bilag 125”

I svaret fra Ministeren er indsat 2 kort:

Svar

Nedenstående kort viser kvælstofudledningen fra akvakultur, som den er indregnet i vandområdeplanerne 2015-2021. Kortet viser udledningen i kg N per delvandopland.

Til kortet er der flg. kommentar i ministerens svar:

Den allerede foretagne indregning i vandområdeplanerne af de 423 tons kvælstof i de enkelte vandområder er ikke i alle henseender afgørende for, hvor der vil kunne tillades en merudledning af kvælstof i forbindelse med de konkrete ansøgninger efter ordningen.

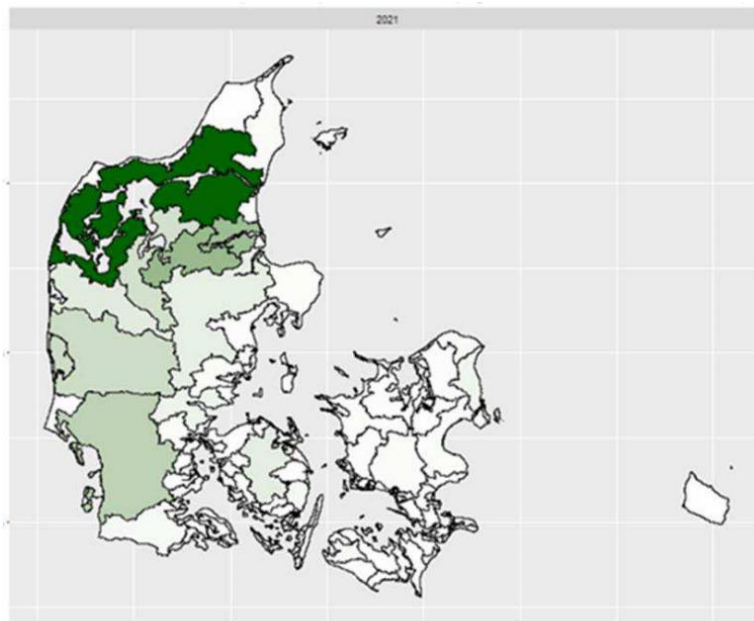
DSF finder det dybt problematisk at de østjyske fjorde, Vadehavet, Ringkøbing fjord, Nissum Fjord samt Limfjorden belastes så voldsomt. Det er områder, hvor miljøtilstanden nu er ringe eller dårlig, eller for de 2 vestjyske fjorde, er vurderet til et ringe økologisk potentiale. Derudover er det direkte morsomt, at kortet viser en stor akvakulturaktivitet på øerne og Bornholm. Sågar Københavns og Lolland kommune er blevet til akvakultur kommuner. Er det fordi det trods alt ser bedre ud, hvis udledning fra de 423 tons kvælstof er fordelt over hele landet, frem for de områder, hvor der reelt foregår akvakulturaktiviteter?

Ministerens sidste kommentarer til kortet peger i alle retninger.

Det andet kort i svaret til Søren Egge og kommentarerne virker direkte skræmmende:

Nedenstående kort viser fordelingen af det samlede potentiale for øget udledning af kvælstof fra akvakultur i 2021 som følge af lovforslaget om indfasning af kvælstof til akvakulturerhvervet. Kortet viser, hvor der kan ske en omfordeling af de 423 tons kvælstof mellem kystvandområderne. I de mørkegrønne områder er der størst potentiale for at kunne opnå tilladelse til merudledning af kvælstof.

Til kortet er der flg. kommentar i ministerens svar:

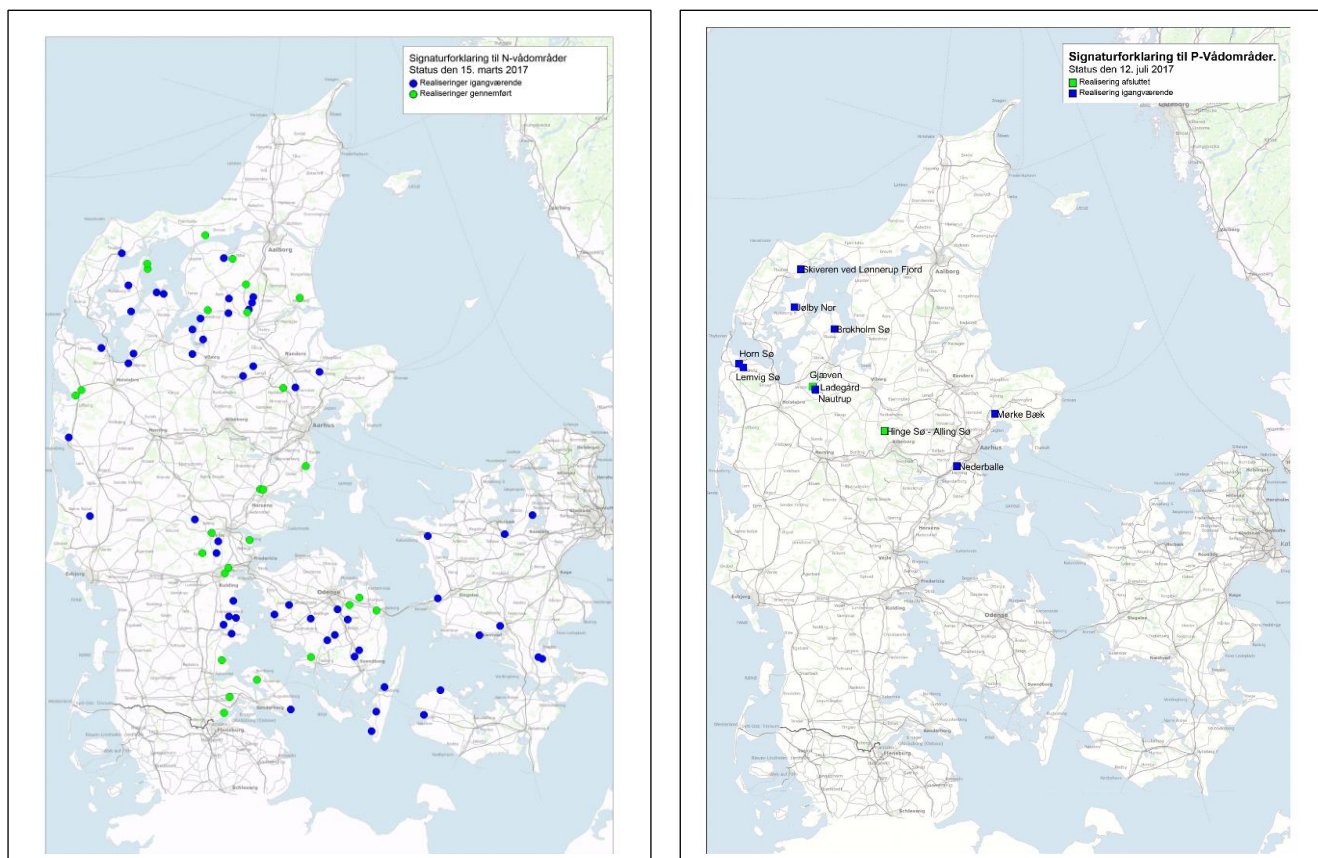
Kortet viser, at der i vandområder, hvor der er en udskudt kvælstofindsats til tredje planperiode, kan være mulighed for at tillade en merudledning af kvælstof. Dette forudsætter imidlertid, at det ikke fører til forringelse af vandområdet, og der fortsat sikres en vis forbedring af vandområdet. Tilladelse til øget udledning af kvælstof forudsætter herudover, at de øvrige betingelser for at opnå miljøgodkendelse er opfyldt.

DSF opfatter denne del af svaret som om disse områder er ”opgivet” i forhold til at opnå målopfyldelse ved udgangen af 2027. Indsatsen er udskudt og dermed sandsynligheden for målopfyldelse. Det må være grunden til, at der svares at her er der mulighed for at tillade en merudledning. Dette er beskæmmende, specielt fordi flere af recipienterne er habitatudpeget, og dermed underlagt international beskyttelse.

DSF ser ikke at Natura 2000 udpegningerne er medtaget i nødvendigt omfang i bemærkningerne til lovforslaget eller i ministersvarene til Søren Egge. Det er sikkert fordi øvelsen med at tildele de ekstra 423 tons kvælstof er en umulig opgave, hvis vi skal leve op til kravene i vandramme- og havstrategidirektiverne, samt overholde beskyttelsen af vore Natura-2000 beskyttede arealer til lands og til vands.

Vådområdeindsats på kvælstof og fosfor er koncentreret i områder, hvor der skal udledes mere.

De 2 kort viser status for henholdsvis N-vådområder og P-vådområder pr. marts 2017. Grøn er gennemførte vådområdeprojekter og blå igangværende.

Disse 2 kort viser en massiv vådområdeindsats for N + P i Limfjordsoplandet, samt i oplandet til de tidligere omtalte østjyske fjorde, samt Odense Fjord. Det sammenholdt med kortet for potentialet for merudledning af kvælstof efter 2021 giver ingen mening.

Hvorfor bruge så mange resurser på vådområdeprojekter i oplandet til Limfjorden og Odense Fjord, hvis regeringen har opgivet målopfyldelse inden 2027, som det tyder på i Miljø- og fødevarerministerens besvarelse af spørgsmål nr. 254 (MOF alm. del) stillet 6. december efter ønske fra Søren Egge Rasmussen (EL).

Indsatsbekendtgørelsen og proportionalitet

På s. 8 – 9 i bemærkningerne til lovforslaget står:

Hvis myndigheden vurderer, at der ikke kan gives en tilladelse til udledning af kvælstof og fosfor efter § 8, stk. 3, kan myndigheden efter § 8, stk. 4, i indsatsprogrambekendtgørelsen indbringe sagen for miljø- og fødevarerministeren med henblik på at indhente tilladelse til en øget påvirkning i form af merudledning af kvælstof og fosfor, jf. stk. 3, til vandområder, der ikke har målopfyldelse på grund af næringsstofbelastning, og hvor der er opgjort et næringsstofreduktionsbehov. Dette er bl.a. relevant for merudledning af kvælstof til kystvande.

Ved vurderingen af, om tilladelsen kan meddeles af miljø- og fødevarerministeren, kan ifølge vejledningen til indsatsbekendtgørelsen bl.a. inddrages de konkrete lokale forhold i det eller de vandområder, der påvirkes af udledningen, omfanget af den øgede påvirkning, den samlede påvirkning af det eller de vandområder, der påvirkes af udledningen, udviklingen i den samlede påvirkning, omkostninger ved reduktion og proportionalitet, dvs. forholdet mellem projektets merbelastning og samfundets overordnede interesser i projektets gennemførelse m.v.

(Mine understregninger)

Det opfatter DSF som følger: Hvis kommunen/myndigheden vurderer, at der ikke kan gives tilladelse til udledning af kvælstof og fosfor (og B15 og medicin og hjælpestoffer), henvises til § 8 stk. 4 i Indsatsbekendtgørelsen BEK nr. 1521 af 15/12/2017 og efterfølgende bringes sagen for ministeren med henblik på at sikre tilladelse til en øget udledning.

DSF bemærker her, at sidste sætning i § 8 stk. 4 behændigt er udeladt. I denne sætning står **Ministeren kan i særlige tilfælde og efter en konkret vurdering tillade, at myndigheden meddeler tilladelse til den pågældende udledning.**

Det er DSFs overbevisning at **i særlige tilfælde** ikke gælder tildeling af ekstra kvælstof til akvakulturerhvervet vedtaget som en del af FLP.

Propernationalitetsbegrebet bruges og nævnes i forbindelse med samfundets interesse i (akvakultur) projektets gennemførelse. Men hvad med de borgere, der alle betaler i tusindvis af kroner i vandafledningsafgift og andre bidrag til drift af de kommunale rensningsanlæg? Er det i disse borgeres interesse, at der nu hældes flere næringsstoffer og slam ud i det danske vandmiljø? Et vandmiljø, som hver dansker betaler for at sikre mod at husspildevand påvirker negativt i vores vandmiljø. Eller hvor er propernaliteten mellem at tildele akvakulturerhvervet en meget stor kvælstofkvote, mens der bruges milliarder for at minimere udledning af næringsstoffer fra landbrugets arealer?

Ved at anvende oplysninger fra MSTs hjemmeside, kan DSF konstatere, at der er anvendt 1.1 milliard kroner på at fjerne 1.150 tons N i 1. planperiode 2009-15. En indsats, der skal modvirke en negativ påvirkning af de marine områder, ved at begrænse eutrofieringen langs de danske kyster/i de indre danske farvande. Dette betyder i runde tal, at det koster 1.000.000 kroner at fjerne 1 tons N.

Et andet "initiativ" er de målrettede efterafgrøder, som er en midlertidig ordning, der åbnede i 2017 og ophører efter 2018, hvor en ny miljøregulering træder i kraft. Der er afsat i alt 187 mio. kr. til tilskudsordningen. Ordningen dækker 265.000 ha efterafgrøder fordelt over 2017 og 2018. De 187 millioner er udelukkende fra den danske statskasse, mens vådområdeindsatsen medfinansieres af EU.

Der er ingen dokumentation for denne miljøregulering virker, eller dokumentation for at de 423 tons kvælstof ikke påvirker negativt.

Tildeles et dambrug/havbrug en ekstra kvælstofmængde ved en ny miljøgodkendelse er de sikret denne i de 8 år de er omfattet af retsbeskyttelsen. Viser det sig, at det er umuligt at opnå god tilstand i vandmiljøet, er der landbruget tilbage til at reducere på deres nuværende udledninger.

DSF vil gentage de bemærkninger vi fremførte i forbindelse med høringssvar til miljøvurdering af FLP:

Uenige med miljørapportens konklusioner

Vi er uenige miljørapportens konklusioner og af den overbevisning, som også forskere udtrykker, så vil "Pakken" medføre en merbelastning af søer, fjorde og kystvande i hele perioden frem til 2021. Det kan undre at rapporten ikke har vurderet på den forøgede fosforpåvirkning, som jo må være en naturlig konsekvens af en øget brug af natur- og kunstgødning. Et øget fosfor- og kvælstofbidrag fra marker og fra en 4-dobling af produktionen i akvakulturen vil øge udvaskningen og betyde en u hensigtsmæssig større vækst af alger og dermed en forøget risiko for forringelser i miljøtilstanden i vore søer, fjorde, langs kysterne samt i havet. Søer, fjorde og kystvandene er omfattet af vandrammedirektivet og dermed vandområdeplanerne, mens de åbne havområder blandt andet er beskyttet i med havstrategidirektivet.

De forringelser som Pakken medfører er i klar strid med Vandrammedirektivets bestemmelser om at de enkelte lande skal sikre vandmiljøet mod forringelser. Men vi vurderer desuden at andre direktiver vil blive overtrådt med initiativerne i pakken.

En lille merudledning kan være i strid med flere EU-Direktiver

Danmarks Sportsfiskerforbund vurderer at selv en ganske lille merudledning af næringsstoffer kan være i strid med Vandrammedirektivet. Vi vil henlede til en EU-dom C-461/13, hvor EU-Domstolen fandt, at de miljømål, som medlemsstaterne fastsætter i medfør af vandrammedirektivet, er bindende for medlemsstaterne også når projekter som f.eks. Landbrugspakken skal godkendes eller afvises. Medlemsstaterne må ikke give tilladelse til projekter, der forringer tilstanden af et vandområde. Vedrørende begrebet "forringelse af tilstanden", som ikke er defineret i vandrammedirektivet, fandt EU-Domstolen i ovenfor nævnte afgørelse, hvis det pågældende kvalitetselement som omhandlet i bilaget allerede befinder sig i den laveste klasse, udgør enhver forringelse af dette element imidlertid en »forringelse af tilstanden« for et overfladevandområde i den forstand, hvori dette udtryk er anvendt i artikel 4. Ved vurderingen af forringelsen ses udelukkende på kriterierne i vandrammedirektivets bilag V som er biologiske, Hydro morfologiske og fysisk-kemiske kriterier. Økonomiske kriterier inddrages ikke i dommen.

Da en lang række danske søer og fjordområder i gældende vandplaner har en nuværende økologisk tilstand svarende til dårlig eller ringe, er dette naturligvis ikke i trit med miljøvurderingen.

Afsluttende bemærkninger:

Afslutningsvis vil DSF anbefale at lovforslaget ikke vedtages. Uagtet det er en bemyndigelseslov, der senere skal udmøntes i bekendtgørelse, vejledning samt en strategisk miljøvurdering, ser vi så mange hindringer blandt andet en dårlig miljøtilstand i Danmarks overfladevand, samt at det er umuligt at udlede de 423 tons kvælstof og ikke mindst de 47 tons fosfor, uden at påvirke Natura-2000 områder negativt

Med venlig hilsen

Lars Brinch Thygesen

Natur- og Miljøkonsulent